

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Čj.: 25516-2025-UVCR

Jednání zmocněnkyně vlády pro lidská práva a zástupů vybraných resortů se zástupci polské menšiny

Datum konání: 23.06.2025

Čas: 13:00 hodin

Místo: Strakova akademie, nábř. E. Beneše 128, 118 00 Malá Strana, tiskový sál
Atrium – přízemí.

Přítomni: Mariusz Wałach – předseda Kongresu Poláků v ČR, Andrzej Suchanek – místopředseda Hlavního výboru PZKO, předseda Rady Představitelů Kongresu Poláků v ČR, Józef Szymeczek - místopředseda Kongresu Poláků v ČR, Andrzej Niedoba – člen Rady vlády pro národnostní menšiny, Janusz Konieczny – analytik Poslanecké sněmovny ČR, Marek Bystroň – předseda Matice školské v ČR, Elżbieta Štěrba Molenda – PZKO, Marek Konieczny – předseda spolku Olza Pro, Magda Tomeczek – vedoucí sekretariátu PZKO, hlavní ekonom, Milan Němeček - vrchní ředitel sekce živého umění, Kateřina Klementová - ředitelka odboru regionální a národnostní kultury (oba MK), Jan Mareš - vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže, Michal Černý – ředitel odboru předškolního a základního vzdělávání (oba MŠMT) Marta Kmeť – ředitelka Pedagogického centra pro Polské národnosti školství Český Těšín, Pavel Kugler - vedoucí oddělení pro válečné hroby a pietní místa MO, Petr Voříšek - ředitel odboru všeobecné správy, Ivan Tobek - vedoucí oddělení matrik a ověřování, odbor všeobecné správy, Miroslav Veselý - ředitel odboru veřejné správy, dozoru a kontroly (všichni MV), Irena Švehlová - tajemnice Názevoslovné komise ČÚZK, Petra Nováková Sádková - odbor finančních a dobrovolných nástrojů MŽP, Klára Šimáčková Laurenčíková - zmocněnkyně vlády pro lidská práva, Blanka Espinoza - národní program mobility, Pavel Zeman - paměťová agenda, Dieu Thuy Ngueyn, Klára Kameníková, Tadeáš Mertlík – všichni Sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny, (všichni Úřad Vlády).

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Program:

Úvodní slovo zmocněnkyně vlády pro lidská práva a předsedy Kongresu Poláků v ČR

Představení aktivit polské národnostní menšiny a oblasti vnímaných výzev a následná diskuse k tématům:

- menšinová média
- kulturně-osvětová činnost
- menšinové školství
- mimoškolní aktivity a další aktivity vzdělávání národnostních menšin
- standardizace a využívání nářečních tvarů zeměpisných termínů v úředních názvech a mapách
- ochrana válečných hrobů a míst polské národní paměti v českých zemích
- obnova objektů a snižování energetické náročnosti budov
- národní program mobility (zejména instalace výtahů)
- paměťová agenda (dotační programy).

Závěr

Projednání bodů programu zasedání:

Úvodní slovo zmocněnkyně vlády pro lidská práva a předsedy Kongresu Poláků v ČR

K. Šimáčková Laurenčíková a M. Wałach přivítali přítomné hosty a vyzdvihli dobrou spolupráci mezi zmocněnkyní vlády pro lidská práva a představiteli polské menšiny. Toto jednání navázalo na návštěvu K. Šimáčkové Laurenčíkové Českého Těšína ze dne 4. dubna 2025.

Představení aktivit polské národnostní menšiny a oblasti vnímaných výzev a následná diskuse k tématům:

- menšinová média
- kulturně-osvětová činnost
- menšinové školství
- mimoškolní aktivity a další aktivity vzdělávání národnostních menšin
- standardizace a využívání nářečních tvarů zeměpisných termínů v úředních názvech a mapách
- ochrana válečných hrobů a míst polské národní paměti v českých zemích
- obnova objektů a snižování energetické náročnosti budov

Odbor lidských práv a ochrany menšin

- národní program mobility (zejména instalace výtahů)
- paměťová agenda (dotační programy).

Hlavní bod jednání byl pojat tak, že přítomní postupně procházeli jednotlivá výše uvedená témata. Nejprve zazněl vstup od polské menšiny, poté reakce resortu a následovala diskuse. Zástupci polské menšiny a ředitelka Pedagogického centra pro Polské národnosti školství Český Těšín si též připravili prezentace, které jsou přílohou tohoto zápisu.

Nejprve se přítomní zabývali problematikou financování kulturních aktivit a menšinových médií. Při diskusi se zástupci MK zaznělo, že MK bude pilotně testovat možnost víceletého financování projektů, a že MK zároveň přistoupí k rozšíření podpory i na elektronická/online média, což přítomní uvítali.

Dalším tématem bylo vzdělávání v menšinovém jazyce. Klíčovou informací od MŠMT bylo, že bude upravena stávající legislativa, taky aby měly menšinové školy výjimku a jejich žáci nemuseli povinně absolvovat druhý cizí jazyk. Zároveň už teď jsou menšinové školy vyňaty z potenciálního slučování škol, což příslušníci polské menšiny ocenili.

Přítomní také rozebírali problematiku standardizace a využívání nářečních tvarů zeměpisných termínů v úředních názvech a mapách. Od roku 2018 platí v resortu ČÚZK „Metodický pokyn k úpravě a přebírání jmen v jazycích národnostních menšin a vybraných nářečních oblastí s přihlédnutím ke specifitě území Těšínského Slezska“ ke standardizaci geografických jmen nesídelních objektů i v jazycích menšin, příp. v nářečních tvarech. Navrhovatelem jmen je obec, proces standardizace probíhá v resortu ČÚZK.

Od MV zároveň zaznělo, že přejmenování místních názvů, nebo čtvrtí obce je možné z podnětu obce, není zde nutné žádné rozhodnutí státu. Zároveň ředitel odboru veřejné správy, dozoru a kontroly MV M. Veselý nabídl svoji pomoc při překonávání překážek, které vznikají v některých obcích při návrzích na umístění vjezdových a výjezdových tabulí v polském jazyce, nebo názvů ulic, kdy dochází k zastrašování příslušníků polské menšiny, M. Veselý zde nabídl možnost mediace. Do zápisu zde uvádíme kontakt na pana ředitele M. Veselého, tento kontakt je i veřejně přístupný na stránkách MV: Ing. Bc. Miroslav Veselý - ředitel odboru veřejné správy, dozoru a kontroly, miroslav.vesely@mv.gov.cz, 974 816 410.

Odbor lidských práv a ochrany menšin

V souvislosti s ochranou válečných hrobů K. Šimáčková Laurenčíková požádala P. Kuglera, vedoucího oddělení pro válečné hroby a pietní místa MO, aby svolal jednání k válečným hrobům se zástupci polské menšiny, neboť bylo identifikováno, že MO primárně komunikuje s velvyslanectvím Polské republiky a k příslušníkům menšiny se informace většinou nedostane. P. Kuglerovi budou zaslány kontakty na zástupce polské menšiny.

Zástupkyně Ministerstva životního prostředí Petra Nováková Sádková dále nabídla zprostředkování informací o možných dotačních titulech v oblasti snižování energetické náročnosti budov. Kontakt Petra.Novakova@mzp.gov.cz, tel. 605 748 334.

Jako poslední téma byly představeny dotační programy Úřadu vlády, které by mohly být pro zástupce polské menšiny přínosné. Odkazy na ně zde uvádíme:

Implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků:
<https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rnm/dotace/dotace-16052/>

Paměťová agenda: <https://vlada.gov.cz/scripts/detail.php?pgid=1532>

Národní program mobility: <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/vvzpo/program-mobility/program-mobility-79350/>

Součástí zápisu je také prezentace k DP Erasmus+, který je vhodný pro financování vzdělávacích akcí v zahraničí.

Závěr

K. Šimáčková Laurenčíková závěrem poděkovala všem zúčastněným za aktivní diskusi.